Anul 36 BUCUREŞTI, la 5 Iunie 1938 Nr. 22

LIBERTATEA

—Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie, în anul 1902—

„LIBERTATEA" ESTE PROPRIETATEA FAMILIEI MOŞTENITOARE ALUI ION I. MOŢA

Redactor răspunzător: GAVRIL POP

PREŢUL FOII ESTE: 120 Lei pe un an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe 3 luni.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA „LIBERTATEA" Moţa BUCUREŞTI I. — Calea Victoriei 63. Aici se vor trimite orice scrisori pentru redacţie precum şi cererile sau banii pentru abonamente.

Apare în fiecare Duminecă

Preţul unui număr 2 Lei

Săptămâna străjeriei

In zilele de 1—8 Iunie va fi sărbătorită în toată ţara »săptămâna străjeriei«.

Programul săptămânei străjeriei din anul acesta este următorul:

1 Iunie, ziua satului şi a oraşului (drum nivelat, şanţuri, gard văruit, sădiri de pomi, brazde, flori, podeţe, activitate cooperatistă, cantine, colecţionarea fierului, a cârpelor, etc.).

2 Iunie, ziua cinstirii eroilor neamului (pelerinaje la cimitire, se ridică troiţe şi se fac opere de binefacere).

3 Iunie, ziua solidarităţii naţionale şi sociale. (Se dă obolul pentru opere de binefacere şi se strâng fonduri pentru avionul »Straja Ţării»).

4 Iunie, ziua sănătăţii şi a voioşiei (desfăşurarea unui vast program de educaţie fizică, jocuri şi dansuri naţionale).

5 Iunie, ziua grijii de suflet. (Străjerul merge la biserică unde va da răspunsul Sf. Liturgii, va spune Crezul, Tatăl nostru, va ceti Cazania, e ziua întremării sufleteşti).

6 Iunie, ziua disciplinei şi ordinei. (Pretutindeni se execută programele marilor demonstraţii în cea mai desăvârşită ordine şi disciplină).

In 7 Iunie, ziua răsplătirii muncii. (Străjerii primesc darul vredniciei lor. Sub supravegherea comandanţilor, străjerii aşteaptă premiile hărniciei dovedite).

8 Iunie: sărbătoarea închinată Marelui Străjer. (Străjerii de pretutindeni ridică altar de slavă Marelui Ocrotitor şi Conducător al destinelor noastre naţionale, M. S. Carol II).

Iţi mulţumesc părinte!..

de VASILE MILITARU

Iţi mulţumesc, Părinte, că m'ai zidit cum sânt:
Mi-ai picurat în suflet simţiri, să mă ridic
Pe culmi în zarea căror eu nu mai sânt pământ,—
Cu lutul omenirii ne mai având nimic, —
Şi-atunci plutesc, — o rază în sfere siderale,
Ce cântă imn de slavă nemărginirii Tale!

Iţi mulţumesc, Părinte, că pumnul meu de tină,
Sub tot frământul vieţii, îl umpli de fiori,
Il urci în întuneric spre marea Ta lumină,
Il înfricoşezi adesea cu stele şi cu sori,
Il fulgeri din adâncuri cu-a Ta cerească pară,
Să ardă ca o smirnă în dragostea de Ţară!..

Mi-ai dat scânteia vieţii, pe brazda unei lunci,
De tatăl meu arată adânc cu plug de fier;
M'ai miruit cum n'au fost ai satului meu prunci;
Mi-ai mângâiat pruncia cu ciocârlii sub cer,
M'ai istovit de foame, m'ai istovit de munci,
Apoi m'ai smuls de-acasă, — în vifor să m'arunci...

De-atunci, cu vise 'n suflet, mereu bătut de gând,
Mi-ai viscolit întruna cărările prin viaţă;
Pietroae-având drept pernă, am adormit, flămând,
De-atâtea ori prin brusturi, sub cergi de rece ceaţă;
Mi-ai dat să sorb amaruri şi plânsul să mi-l sorb,—
Pe lângă cei ce 'ndură, să nu trec surd şi orb!..

Mi-ai arătat noroiul în care-atâţia cad,
Spre-a'şi auri făptura ca munţii 'n aurori;
De putregai alături m'ai pus — puiandru brad;
M'au ispitit mocirle, la fund cu mari comori, —
Dar n'am fost decât raza ce, pe noroi să cază,
De soare fiind toarsă, noroiul n'o 'ntinează!..

Doar îngereasca limbă, o, Doamne, poate ştie
Cuvintele pe care le caut în zadar,
Să 'nalţ acum la ceruri smerita-mi liturghie,
Ingenunchiat în largul durerilor altar,
Spre-a Te slăvi, că, — dându-mi aghiasma suferinţii,—
Mă faci s'aud cum cântă, mai sus de stele, Sfinţii...

Ajută-mi, Doamne Sfinte: în ţarina luminii
Să ar cu plug de aur cât mai adânc, mereu,
Şi sap cu cei ce sapă spre-a nimici toţi spinii
In cari de-atâta vreme se 'nţeapă Neamul meu,
Iar când, în totul floare, va fi străbuna glie,
Să mă prefaci în flutur, să sbor în vecinicie.

PROCESUL Dlui CORNELIU Z. CODREANU

s'a desbătut înaintea Trib. militar al Corpului II Armată, de Luni până Joi, încheindu-se cu osândirea dsale la 10 ani muncă silnică

Pe Luni în 23 Mai, săptămâna trecută, a fost sorocit procesul dlui Corneliu Zelea Codreanu, şeful fostei mişcări legionare, pornit contra dsale de deregătorii militari, pentru învinuirea de trădare, de păstrare de documente secrete, de pregătirea de răzvrătire şi de deţinerea de legături cu o asociaţie streină cu caracter internaţional şi pregătire de război civil. Tribunalul militar a fost compus din dl colonel magistrat Constantin Dumitru, însoţit de 4 ofiţeri combatanţi, procuror fiind dl maior Ionescu Radu.

In şedinţa primă, deschisă Luni, acuzatul s'a înfăţişat însoţit de 8 avocaţi apărători. Ziarele din ţară şi streinătate şi-au trimis vestitorii lor. Erau de faţă, afară de ziariştii romani, ziarişti din Italia, Germania, Franţa şi din alte ţări. După constituirea Tribunalului, procurorul a cetit cartea de învinuire, care având multe de spus, a durat o oră şi jumătate.

Dupăce învinuitul a auzit pentru care lucru este chemat în judecată, i-s'a dat îngăduire să lămurească acele învinuiri şi să se desvinovăţească. Dl Corneliu Z. Codreanu a vorbit în acea zi timp de 3 ore şi în ziua a doua o parte a dimineţii, pentru a-şi arăta cuvintele prin cari se desvinovăţea de vina ce i-se aducea. A risipit la toate punctele de învinovăţire, că de ce a urmat să lucreze în »Garda de Fier» şi după oprirea aceleia (pentru că fiind acea oprelişte subt apel, nădăjduia încă în înlăturarea ei); că de ce a înfiinţat »Frăţiile de Cruce», printre tineretul şcolar (pentru că vroia să-l ferească de a luneca spre comunism); că în ce fel a înţeles organizarea corpului legionar »Moţa şi Marin»; că ce e drept în aceea, că ar fi avut informatori la Statul Major şi la siguranţă; că ce câştig aducea fondului partidului cotizaţiile membrilor (aducea abia cât era trebuincios pentru nevoile de toate zilele) şi celelalte.

După ce acuzatul şi-a încheiat vorbirea lămuritoare, s'a trecut la ascultarea martorilor. Acuzarea şi-a pus un singur martor, acuzatul şi-a pus 117 martori. La strigarea ce s'a făcut au răspuns că sunt de faţă 27 de martori. Au fost ascultaţi: profesorul Frollo Iosif, general dr. Constantinescu, Colonel Polihroniade, profesor Eugen Chirnoagă, protoereul Ioan Moţa, profesor Brăileanu, profesor Marcoilescu, profesor Nichifor Crainic, general Ion Antonescu, general Petrovicescu şi alţii.

Martorii toţi, afară de unul, cel al acuzării, au dat lămuriri Tribunalului, prielnice acuzatului Corneliu Z. Codreanu. Toţi au spus că în mişcarea lui nu au văzut o mişcare primejdioasă pentru ţară şi pacea ei, ci una care chiar pregătia sufletele spre o viaţă mai curată şi mai bună ca în trecut. Câţiva martori de frunte au mărturisit, că dacă ar fi văzut ceva rău în mişcarea pe care o conducea acuzatul Corneliu Z. Codreanu, nu s'ar fi apropiat de ea şi nu ar fi sprijinit-o nici odată.

După ce martorii şi-au spus părerile lor, Joi dimineaţa, primul procuror a luat cuvântul pentru acuzarea celui chemat în judecată şi pentru a arăta ce rău găseşte dsa în felul cum dl Corneliu Z Codreanu şi-a condus partidul său. A stăruit asupra trecutului acuzatului Corneliu Z. Codreanu, începând cu lupta lui şi a soţilor săi dela 1923, aducându-i aminte de împuşcarea lui Manciu la Iaşi şi de alte ieşiri îndrăsneţe ale sale, nemijlocit sau prin credincioşi de ai săi, şi ajungând să spună că trebue curmată o lucrare primejdioasă ca acea a lui Corneliu Z Codreanu; îndeosebi a stăruit, ca asupra unei vine grele, asupra faptului, că s'ar fi apropiat de o organizaţie streină a unui stat strein, cu care pregătia într'un viitor oarecare turburări în ţara noastră. Ci s'a folosit de scrisori secrete de ale jandarmeriei, care nu era în drept să le aibă şi să le folosească. Procurorul află, că prin anumite aşezăminte de ale partidului său, acuzatul pregătia şi îndemna la răzvrătire pe membrii partidului şi prin toate s'a făcut vinovat de crima de trădare.

După procuror s'a dat cuvânt apărătorilor cari au început a vorbi la ora 5 după amiază. Au vorbit avocaţii Renătescu, dşoara avocat Lizeta Gheorghiu, Horia Cosmovici, Paul Iacobescu, Caraş, Seb. Radovici, C. Henţescu, cari toţi resping învinuirile ce se aduc acuzatului şi cer scoaterea lui de sub urmărire.

După acuzaţi s'a dat cuvânt înseşi acuzatului Corneliu Zelea Codreanu, care începând dela ora 10 şi jumătate s'a apărat până aproape de miezul nopţii. La 12 noaptea Tribunalul s'a retras şi până la 3 şi jumătate dimineaţa a chibzuit asupra vinei şi pedepsei ce va fi a se da. La ora 3 şi jumătate, preşedintele a deschis şedinţa şi a arătat, că Tribunalul a răspuns la cele dintâi întrebări, că anume acuzatul Corneliu Zelea Codreanu a ţinut pe nedrept la sine ordine venite jandarmilor de la mai marii lor şi cari erau de natură secretă (pe cari, afară de înşişi jandarmii, nu trebuiau să le cunoască şi alţii); — că a uneltit contra ordinei sociale prin aceea, că a intrat în legătură cu o asociaţie din străinătate, cu caracter internaţional; — că a înarmat o parte din membrii mişcării legionare în scop de a stârni revoluţie (război civil) în România.

La toate aceste întrebări Tribunalul a răspuns că da, este vinovat de aceste lucruri şi prin urmare a cerut să fie pedepsit după lege.

In temeiul acestui răspuns, Tribunalul a măsurat pedeapsa pe care să o dee învinuitului şi i-a dictat anume ca pedeapsă, *10 ani muncă silnică 6 ani degradare civilă (lipsit de orice drept cetăţenesc), 5 mii de lei pedeapsă în bani şi 2 mii de lei cheltueli de judecată.*

Acuzatul a înaintat recurs în contra osândirii.

Rostul frământărilor din Cehoslovacia

Cum se prezintă Cehoslovacia după cea mai nouă numărătoare a populaţiei.

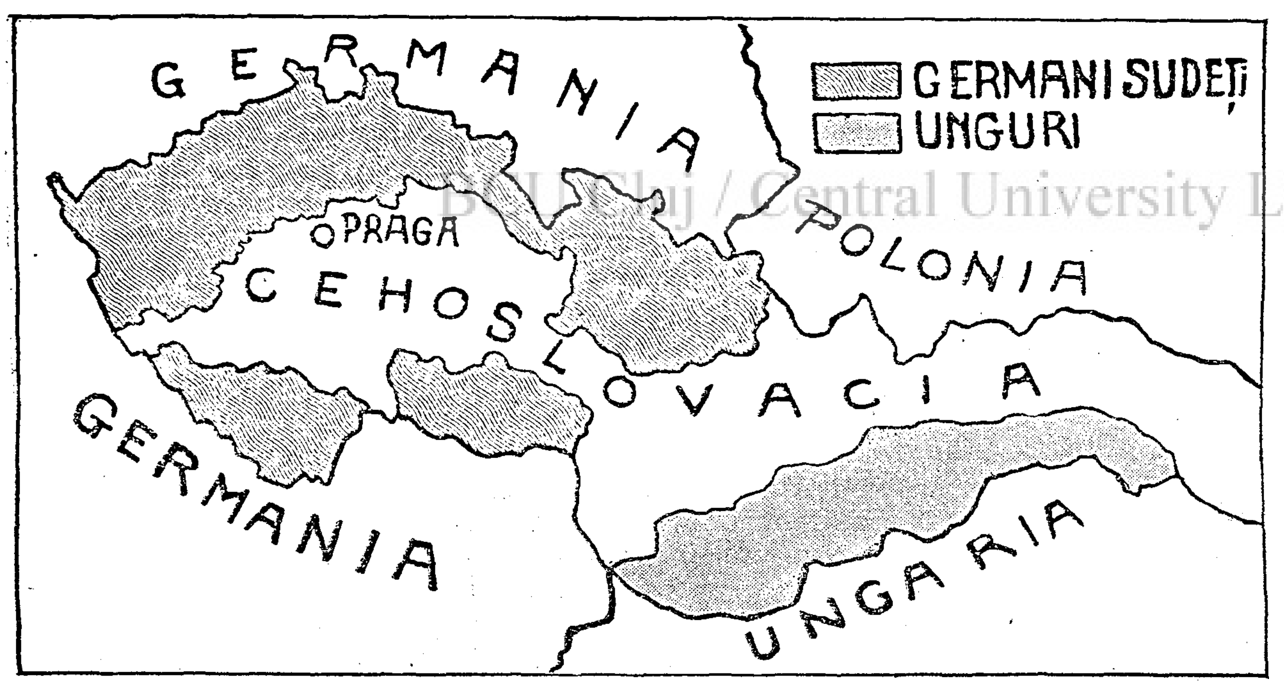
Cehoslovacia este un stat nou, alcătuit după legarea păcii dela 1918. Neamurile cari compun acest stat sunt: Cehii, Slovacii, Rutenii, Germanii Sudeţi, Ungurii, Jidovii şi Polonii. Majoritatea populaţiei este compusă din Cehi, Sloveni şi Ruteni cari ocupă în stat 65 de procente din totalul populaţiei. După acestea vin Germanii sudeţi în număr de 3 milioane şi jumătate, Ungurii în număr de 1 milion, Jidovii în număr de 5 sute de mii şi Polonii în număr de 1 sută de mii. Stăpânirea cehoslovacă aşează şi pe Ruteni în rândul Cehilor şi a Slovenilor. Rutenii sunt în număr de 6 sute de mii şi după toate semnele, ei se deosebesc întru toate de celelalte neamuri.

Frământările din vremea din urmă petrecându-se în jurul problemei Germanilor sudeţi, să vedem care este rostul acestor frământări.

Germanii sudeţi, după cum am spus, sunt în număr de 3 milioane şi jumătate. Ei ocupă partea Cehoslovaciei dinspre Germania. Leagănul lor a fost Austria, de care au fost rupţi în urma războiului mondial. Partea aceasta a Cehoslovaciei, Germanii sudeţi ocupă în proporţie de 80 până la o sută de procente faţă de alte neamuri. Viaţa lor culturală şi politică se deosebeşte întru toate de viaţa celorlalte părţi a Cehoslovaciei. Îndată după ce Hitler a luat conducerea Germaniei, Germanii sudeţi au urmat şi dânşii politica naţional-socialistă, fiind astăzi foarte puternici şi pe acest tărâm. Ce vreau Germanii sudeţi? — Deocamdată au cerut drepturi egale cu Cehii şi Slovacii. Au cerut ca, în raport cu numărul lor în Cehoslovacia, să aibă şi dânşii reprezentanţi în conducerea statului. Aceste cerinţe a lor au fost tălcuite greşit de către ţările Europei. Anglia şi Franţa au crezut că Germanii sudeţi vor să se despartă de Cehoslovacia, mai ales că cererile lor au fost întărite şi sprijinite şi de către Germania. Pentru acest motiv s'au auzit ameninţări cu războiul, din zilele trecute.

După cele scrise de ziare, Germanii ar avea de fapt gândul să-şi adune subt un singur scut pe toţi fiii de acelaşi sânge. Desigur că între ei se află şi Germanii sudeţi din Cehoslovacia. Puterile potrivnice Germaniei nu văd cu ochi buni amestecul acesteia în Cehoslovacia. Totuşi socotim, că într'un viitor mai îndepărtat, Germania îşi va pune gândul în lucrare. Va face acest lucru pe calea păcii, aşa cum a făcut şi cu Austria, ori îl va face pe calea războiului, aceasta încă nu o putem şti.

HARTA CEHOSLOVACIEI
cu arătarea locului ocupat de minorităţi.

Partea însemnată cu linii este teritorul ocupat de Germanii sudeţi. Partea însemnată cu puncte, deasupra Ungariei, sunt Ungurii din Cehoslovacia. Ce a mai rămas curat alb este locul ocupat de Cehi, Slovaci, Ruteni şi Jidovi. Jidovii locuesc mai ales la oraşe pe cari le stăpânesc mai cu seamă în comerţ, căci industria o au în mână Cehii. Pe hartă se poate vedea îmbucătura pe care o face Germania împrejurul locului ocupat de Germanii sudeţi.

DE TOATE

L-a aşteptat moartea

Acum şase ani, un locuitor din Londra, anume Bridgemann, trecând prin faţa statuei regelui George al III-lea, care se află într'un loc foarte umblat din capitala Angliei, fu răsturnat de o maşină, care îi pricinui răni foarte grave. El rămase fără cunoştinţă timp de 15 zile dar se vindecă.

Zilele trecute, aflându se la câţiva paşi de statuia Regelui George al III-lea, chiar în locul unde i-se întâmplase nenorocirea, vru să cumpere un ziar şi deodată se prăbuşi la pământ fără simţire. Medicul chemat în grabă nu putu constata decât moartea.

Sergentul Iancu Muşat.

In comuna Aiorman din judeţul Caliacra a încetat din viaţă Iancu Muşat, veteran dela 1877, în etate de 105 ani. Iancu Muşat a luptat eroic în războiul independenţei, pentru care a primit cele mai înalte decoraţii. Fapt mai curios este că sub comanda sergentului Muşat a făcut «caporalul» Averescu războiul independenţei. In timpul războiului, sergentul Muşat se scăpa şi spunea, că «caporalul» Averescu va ajunge un mare militar. Şi de fapt, a ajuns.

Din lumea spionajului

Puterile mari îşi au trimişi spioni în fiecare ţară cu care, legăturile de faţă sau cele din viitor, nu sunt de pretinie. Italia are spioni în Franţa ori în Anglia. Germania are spioni în Rusia, în China, în America şi aşa mai departe. Aceşti spioni au însărcinarea să supravegheze mai cu seamă înarmarea ţărilor respective şi să raporteze apoi guvernului ţării din care fac parte. Spionii sunt aleşi dintre oamenii cei mai deştepţi. De aceea au o îndemânare care uimeşte. Şeful spionajului german în America, dr. Griebel, a izbutit, cu ajutoarele sale, să între până în casa preşedintelui Roosevelt al Statelor Unite. Când a bănuit că poliţia este pe urmele sale, s'a făcut nevăzut, lăsându-şi acolo familia şi tot avutul. Cu toată straşnica veghe a poliţiei americane, Griebel a fugit în Germania. Viaţa spionilor este plină de întâmplări din cele mai curioase dar este într'o neîntreruptă primejdie, căci în fiecare clipă un spion poate să-şi piardă capul. Ei fac însă servicii nebănuit de mari ţărilor cari îi trimit.

Câini cari nu latră.

Cetitorul ar crede că aşa ceva nu există şi spusele noastre sunt simple poveşti. In realitate sunt câini cari nu latră. Ei trăiesc în Congo, o provincie din Africa de miazăzi. Englezii i-au adus de acolo şi îi cresc acuma în crescătorii, făcând cu aceştia un comerţ foarte căutat.

Câinii cari nu latră, — dausenji, cum li-se mai spune — sunt foarte deştepţi. Oamenii din Africa îi întrebuinţează la vânătoare. In Europa aceşti câini vor fi căutaţi mai cu seamă pentru oamenii nervoşi, cari nu pot suferi sgomotul.

Un baston de preţ

In Franţa, pe drumul dintre localităţile Colonia şi Aix les Bains se află un han, «La bastonul lui Napoleon». Proprietarul hanului are unul din cele 3 bastoane de cari s'a folosit marele împărat Napoleon. Hangiul face afaceri frumoase căci mii de curioşi se opresc la hanul său.

FOIŢA

Pe drumul Emausului

Mergeau, de mult, doi oameni - bărbatul şi femeia lui - pe drumul vieţii. Dar ei nu cunoşteau lumina adevărului, ci, în răsărituri spălăcite, în amiezi înăbuşitoare, în înserări cenuşii şi în nopţi fără sclipiri, îşi duceau osânda unui blestem. Veneau de departe huetele vieţii, din izvoare pe cari ei nu le ştiau, de peste multe rânduri de neamuri — şi nici unde mergeau nu ştiau. La răstimpuri, prin ochi, prin grai, prin pumnii strânşi, ei se urau de moarte, cu putere şi cu amărăciune. Nimic nu venia să însenineze zarea către care, nevăzută de ei, se îndreptau. Mergeau pe un drum spre nicăiri — şi nu ştiau nici cine sunt şi nici ce vreau. Ca doi nebuni, mergeau alături şi se urau.

Auziseră că în călătoria aceasta i-ar fi întovărăşind nu ştiu ce duh de putere şi de înălţare. Şi că, dacă ar vrea, ar putea lua dela el deslușire şi întărire asupra rostului acestei neînţelese existenţe. Chiar numele profetului care avea la sine acest duh, ajunse la urechile lor. Dar nu ştiau mai mult de el. Nu-l cunoşteau.

Dealungul căii, în unele clipe ale mersului acesta către nicăiri, s'au aflat unele glasuri calde, care le-au spus:

— «Cum? Nu ştiţi voi pe Isus cel răstignit, care a treia zi a înviat?».

Şi răspundeau oamenii, cei doi:

— «Ba da, am auzit...»

— «Aţi auzit, - de ce staţi?»

— «Şi ce putem face?»

— «Să-l urmaţi...!»

Dar cei doi tovarăşi de drum surâdeau şi dădeau din cap:

— «Poveşti sunt acestea...»

— «Cum poveşti? Dar acesta este tot adevărul vieţii, — şi singurul..»

Şi iar, cei doi nu se încredinţau.

Mergeau cu silă pe acelaş drum — şi nu simţeau că îi întovărăşeşte nevăzut, dar viu, Cineva..

Cale lungă au mers ei astfel, neînţelegând şi neiubind. Cer cenuşiu, închis, vrăjmaş. Picioarele şi sufletele sdrelite de toate colţurile stâncilor vieţii.

Şi doar, căldura bună şi mângâitoare venea din laturea lor, unde, răbdător şi iubitor, se afla însoţitorul cel necunoscut al vieţii lor.

Şi iată popasul celei mai grele osteneli.

Cei doi, înfometaţi şi înseţaţi, aproape răpuşi de vitregia vieţii lor păcătoase, au stătut la un han din drumul cel mare al existenţei, spre zarea neştiută a veşniciei.

S'au privit — şi iar s'au urât unul pe altul, întrebându-se:

— «Ce este aceasta? Şi cât va ţinea? Şi când va veni lămurirea?»

Un duh amar, de moarte, îi cuprinse pe amândoi. Sfâşiaţi de cumplită nefericire, ei au început să plângă atunci.

Stăteau sub un umbrar de viţă, la o masă pustie şi îngroziţi, aşteptau... Iar lacrămile cădeau pe pulberea caldă dela picioare.

Incet atunci, din acele lacrimi a început a creşte un trup de lumină. Cu cât i-se înfiripau contururile, cu atât cei doi oameni deschideau mai căscaţi ochii... Lumina se făcea trup văzut de om... Iată pieptul, braţele, fruntea, ochii... Albe, ca de marmură nepătată, se dăltuiau, din negrul nopţii vieţii şi, scăldate în lumină strălucitoare, întruchipau pe Mântuitorul lumii. Da, El este, de vreme ce palmele ce se întind bune spre cei ce, în spăimântare, căzuseră în ţărână, aveau câte o străpunsătură violetă.. Iar pe cap: cununa — şi picăturile de sânge...

Cu mâinele întinse, cei din genunchi, gemură adânc:

— «Doamne!... Tu eşti Doamne?!»

Şi deodată, atunci chipul Celui Răstignit se prefăcu în chipul Celui Inviat, — şi un glas fără asemănare se auzi:

— «Da, Eu sunt...»

Şi având în faţa lui pâinea, a frânt-o pe ea, şi întinzându-le câte o bucată, le-a zis:

— «Luaţi şi mâncaţi din pâinea vieţii, ca să nu mai flămânziţi niciodată...»

Cu tremur de mâini, cu lacrămi pe gene, cu duh înălţat, — cei doi au şoptit:

— «Da, Doamne, acum Te cunoaştem...»

Şi faţa lor s'a înseninat de-o lumină din ceruri şi întinzând mâinile curăţite de credinţă, au luat pâinea vieţii din chiar mâinile Stăpânitorului lumei şi al veacurilor.

Când, pe urmă, au plecat din nou pe drum, alţii au fost ei iar zările vieţii se limpeziseră, toate... Se priveau printre lacrămi — şi se iubeau...

Şi până la capătul drumului pământesc, nici odată nu i-a mai părăsit Tovarăşul sfânt.

Al. Lascarov Moldovan

Cum vede un ofițer german curățirea neamurilor

Partidul național socialist din Germania luptă din răsputeri pentru curățirea rasei. Pentru curățirea neamului de tot sângele străin. Ei cred că odată ce neamul va ajunge să fie curat, din el se vor naște cei mai aleși oameni, cari vor stăpâni popoarele celelalte. Desigur că este nespus de greu să poți afla dacă sângele unuia ori a altuia este curat german ori este amestecat cu de alt neam. Și atunci, învățații germani s'au apucat să caute mijlocul cel mai potrivit pentru cercetări.

Intr'o revistă germană, un ofițer înalt din armata aerului scrie următoarele: »In urma bombardamentelor din văzduh, vor suferi mult părțile din orașe cari au populația mai deasă, adecă cele locuite de oameni săraci, oameni cari au suferit neaufragiul (au fost aruncați de soarte) într'o existență de care vor scăpa în chipul acesta:

Explozia a 100 de tone de bombe și numărul mare de morți vor produce înebunirea multor oameni, deoarece persoanele cu un sistem nervos slab (oameni slabi de înger, cari nu sunt de rasă aleasă) nu vor putea rezista la aceste bombardamente.

Datorită bombardamentelor din văzduh, cei nervoși vor putea fi descoperiți și scoși din viața socială. Indată ce vor fi descoperiți, ei vor trebui să fie sterilizați (opriți de a se mai înmulți) astfel că rasa va putea fi curățită de elementele bolnave".

Consfătuirea directorilor de ziare din provincie la București

Dl Dem. Dimăncescu, directorul general al Presei și Propagandei, a chiemat la București pe toți directorii de ziare din provincie. Dsa s'a sfătuit cu directorii de ziare asupra chipului cum vor fi conduse ziarele, în urma legii celei nouă a presei.

La sfârșitul consfătuirii, a luat cuvântul dna Michaela Catargi, subdirectoarea generală a Presei și Propagandei, care a lămurit pe directorii de ziare asupra unui plan care se pregătește la București. Anume, se va alcătui o redacție mare în București la direcția Presei și Propagandei, la care vor fi aleși cei mai buni gazetari. Aceștia vor lucra articole și material foarte interesant, care va fi trimis apoi spre publicare la gazetele din provincie și va fi publicat așa cum vine de acolo. Nici prin cenzură aceste articole nu vor mai trebui să treacă. In chipul acesta gazetele din provincie vor avea la îndemână cele din urmă știri și fapte cari se petrec în țară și în streinătate.

Directorii presei din provincie au rămas mulțumiți de măsurile nouă și au făgăduit că vor sprijini cu toată puterea acțiunea sănătoasă a Direcțiunii Presei.

Intreprinderi cari se împotrivesc la legea pentru protecția muncii românești

Cetim în ziare desbaterile comisiunii pentru încadrarea personalului românesc în întreprinderi, ședință care a avut loc la ministerul Industriei și Comerțului. Iată ce spune comunicatul oficial: »Din lucrările înfăptuite până acum s'a constatat că întreprinderile, în general, au început să-și dee silințele pentru a se pune sub ascultarea legii. *Au rămas totuș un număr important de intreprinderi cari tergiversează (amână) îndeplinirea obligațiunilor legale. Acestora, comisiunea continuă să le aplice sancțiunile cuvenite*".

Din această declarație se constată că încă mai sunt întreprinderi, desigur streine, cari nici până azi nu au ascultat porunca legii, cari se împotrivesc ca să primească în slujbe pe români. Impotriva lor stăpânirea a luat măsurile cuvenite. Aceste pedepse pe cari le a dat stăpânirea, ar fi bine să fie spuse tare, să le audă și alții, să ia pildă și aceia cari până acuma au stat cu degetele în urechi și s'au încăpățînat să se supună legii. Guvernul face bine că îi strânge cu ușa. Dar să-i strângă așa ca să audă toată lumea cum scârțâe!

Mai mult ca oricând, astăzi, muncitorimea română, cu brațe puternice și dornice de muncă, așteaptă clipa în care măsurile scrise pe hârtie să fie puse și în practică.

De ce suntem în contra jidovilor?

Intr'o zi, un trecător mi-a pus întrebarea aceasta: „De ce sunt împotriva jidanilor?

I am răspuns cu următoarea poveste: De mult de tot, când dobitoacele pământului nu se mâncau unele pe altele, ci trăiau în cea mai curată frățietate, o gâscă a poftit la masă pe o vulpe. Sărmana vulpe, flămânzită și bătută de ploi și frig, s'a plâns amarnic gâștei, povestindu-i viața amară pe care o duce. Gâsca miloasă din fire, i-a dat vulpei adăpost și a rugat-o să stee la dânsa până ce vor veni zile mai bune. Vulpea nu știa cum să i mulțumească pentru inima ei așa de aleasă. In părerea ei cea bună, vulpea i-a spus gâștii că, dacă are lipsă, va sluji-o cu supunere toată viața.

După câteva zile de ședere în casa gâștii, vulpea a început a se simți ca la dânsa acasă. După o vreme nu i-au mai plăcut mâncările. După 2 săptămâni a pus stăpânire pe cămară, până când într'o zi, întorcându-se gâsca acasă cu o sarcină de vreascuri din pădure, se pomeni cu vulpea în prag care cu mânile în șold, astfel îi glăsui: »Aici este casa mea, dacă vrei să rămâi aici, te voi primi ca slugă, altfel să-ți iei tălpășița și să pleci încotro îi vedea cu ochii«! In prag de iarnă, sărmana gâscă, n'a avut încotro și din stăpână ce era, a intrat slujnică la vulpe.

Așa și noi cu jidanii. I-am adăpostit de urgia altora, le-am dat sălaș în casa noastră, căci ni se făcuse milă de ei. La început au fost cuminți. Dar după ce au văzut că suntem buni, au început a se umfla în pene. Au început a pui și a și mai aduce și alte neamuri de peste graniță. Incet, încet, au pus apoi stăpânire pe comerț, pe industrie, pe meserii, pe ce are țara mai bun. Și când s'au văzut cuibăriți bi e în toate, au zis: »Aici noi suntem stăpâni, aici este casa noastră, pământul nostru! Voi dacă vreți să ședeți aci mai departe, vă primim ca slujii!«

— Și slugi am rămas!

— Iată de ce trebue să fim cu toții împotriva jidanilor!

Vremea umblă rea, cu rupere de nori, cu ploi mari și cu moarte

In toată țara s'a pus pe ploaie. Nori grei se descarcă, cu piatră și cu ploaie multă, peste câmpurile cari de abia au început să se adune mai binișor în verdeață, după frigul din primăvară. In Ardeal a plouat atâta de și-au ieșit râurile din matcă. A ieșit Mureșul pe întregul lui curs, scăldând și înămolind zeci de mii de hectare semănate. A ieșit și Oltul, spălând totul în calea sa.

In județele din Oltenia, Muntenia și prin Moldova de miazăzi, ploi furtunoase cu piatră au zdrobit fructul pomilor, au scos pomii din rădăcini, au culcat holdele. Nici un județ din țară nu a rămas neatins. Toate au suferit pagube, mici și mari. Sărmanii gospodari s'au bucurat, văzând că după zilele friguroase, o căldură binefăcătoare începu a repara stricăciunile înghețului. Iată că o pacoste și mai mare veni peste capul lor. In unele părți, pe întinderi de tot mari, întreagă recolta din anul acesta a fost nimicită. Dacă vor putea scoate din bucatele semănate, nutreț pentru vite, oamenii vor fi bucuroși.

Apele furioase nu au cruțat nici viețile. In câteva județe au fost omorâți copii. In jud. Dâmbovița, 2 copii cari păzeau oile, au fost loviți în cap de ghiață — mare cât oul — și omorâți. Au fost omorâte deasemenea multe vite.

Să ne îndreptăm greșelile, căci toate aceste rele care ne sosesc, sunt semne de pedeapsă pentru faptele noastre.

Să luptăm din răsputeri împotriva beției

— *Avem mai multe cârciume decât biserici și școli. Peste 60 de procente din omoruri sunt săvârșite din cauza beției* —

Primejdia beției este una dintre cele mai de seamă griji a țării. Beția strică pe om, îi omoară sufletul, purtându l la cele mai necurate fapte; îi strică familia dar mai cu seamă îi lasă moștenitori, cari duc mai departe păcatul părinților. Lupta împotriva beției o duce cu aceeași putere biserica și școala. Rezultatele sunt de tot prea mici. Și nu pot fi satisfăcătoare aceste rezultate, de vreme ce fabricarea alcoolului este îngăduită fără margini. Pentru câștigul pe care fiscul îl are din monopolul alcoolului, se pune în primejdie viața și viitorul unei părți însemnate a cetățenilor.

Câștigul din târg îl dăm la vamă...

Fiscul incasează la an aproape un miliard de lei de pe urma monopolului spirtului. Pentru incasarea acestor bani cheltuește jumătate din câștig, adecă 500 de milioane lei. Dacă am pune în cumpănă câștigul acesta cu întreg răul pe care il produce alcoolul, desigur că greutatea ar trage înspre rău. Căci nimeni nu poate bănui cât cheltuește statul cu îndreptarea răului produs de beuturile alcoolice. Iată socoteala:

60 % din omoruri se datoresc beției

Institutul medico legal, care are însărcinarea să cerceteze cauzele pentru cari un om a săvârșit un rău, a făcut o statistică în care arată, că 60 de procente din omoruri sunt săvârșite în urma beției. Bătăile mari, certurile, despărțirile dintre soți, stricările de lucruri de preț și altele, toate sunt datorate numai beției. Numai materialul distrus de oamenii beți se urcă pe an la suma de 5 milioane lei.

Dar mai mare greutate pe spinarea țării sunt ucigașii cu cari statul cheltuește sume uriașe. Inchisorile din România sunt pline de deținuți, criminali și bătăuși, iar spitalele de nebuni sunt pline de oameni smintiți, moștenitorii păcatelor părinților cari au fost beți. Nimenea nu poate bănui câtă povară sunt acești oameni pe un stat și ce sume neînchipuit de mari se cheltuesc cu întreținerea lor. Aceasta în ceace privește partea materială. Dar beția strică și sufletul. Omul bețiv nu mai are credință. Iși pierde credința în neamul din care face parte și mai presus de toate, crește copii în stricarea în care la dus și pe el beția. Crește copii cari sunt perduți pentru neamul său. Iată prăpastia adâncă spre care duce beția.

Mai multe cârciumi decât biserici

Făcând aceste dureroase socoteli, vedem că pierderea pe care o sufere statul de pe urma frâului liber pe care îl dă fabricării spirtului, întrece cu mult câștigul pe care il scoate din monopolul alcoolului.

Mulți binevoitori au dat alarma. Au strigat în gura mare: Puneți frâu la fabricarea spirtului, că mergem spre prăpastie! Nimeni nu s'a mișcat. Ba dimpotrivă, au împătrit și au înzecit prin sate numărul cârciumelor. Avem în toată țara 17 mii de cârciume în comunele rurale și 17 mii 5 sute în comunele urbane. *Avem mai multe cârciume decât biserici și școli!* Acesta-i adevărul!

Iar dacă am ajuns până aci, să vedem și cât se bea. Socoteala mijlocie, făcută pe an, arată că s'au beut: 225 milioane litri de vin, 190 de milioane litri de rachiu și 450 de milioane litri de spirt pe an! Impărțite pe cap de locuitor, ar veni 115 litri de vin, 85 litri de țuică, și 225 de litri de spirt! Această sumă în loc să scadă în fiecare an crește. Crește, căci slabele măsuri nu au putința să le stăvilească.

Legionari osândiţi

de tribunalul militar al corpului II Armată din Bucureşti

In răstimpul dintre 11—20 Mai Tribunalul Militar al Corpului II Armată a condamnat pe următorii legionari:

Mogâldea Adrian, domiciliat în Giurgiu, a fost condamnat la trei luni închisoare pentru propagandă politică interzisă.

Marin Mihaiţă, de 26 ani, din comuna Creţeşti-Ilfov, funcţionar, condamnat 6 luni închisoare corecţională, pentru participare la organizaţie politică interzisă.

Zamfir Dragota, din comuna Creţeşti-Ilfov, plugar, aceiaşi pedeapsă.

Anghel I. Mihaiţă, de 28 ani din comuna Creţeşti jud. Ilfov, plugar, aceiaşi pedeapsă.

Iacob Prună din Bucureşti, condamnat în lipsă la un an închisoare pentru participare la organizaţie interzisă.

Mihail Dumitrescu, funcţionar comercial din Bucureşti, condamnat la 15 zile închisoare pentru participare la organizaţii politice interzise.

Perjovschi Nichifor, student din Bucureşti, condamnat la 6 luni închisoare pentru propagandă politică interză.

Joja Iosif, din comuna Renuşa-Arad, blănar de lux din Bucureşti, condamnat la 3 luni închisoare, pentru acelaş motiv.

Ion R. Dinita, plugar din comuna Clejeni-Vlaşca, condamnat la una lună închisoare pentru propagandă politică interzisă şi instigare publică.

Ilie N. Iorga, tâmplar din comuna Frăţileşti-Ialomiţa, condamnat la 6 luni închisoare, pentru propagandă politică interzisă.

Zadic Matei, din comuna Gravozdia-Suceava, tâmplar în Bucureşti, condamnat la 2 luni închisoare pentru acelaş motiv.

Ana Zamfir, dactilografă din Bucureşti, condamnată la 6 luni închisoare, pentru participare la organizaţie politică interzisă.

Neagu C. Nicolae, din Bucureşti, aceiaşi pedeapsă pentru acelaş fapt.

Opriţă Irimia, din comuna Sebeş Alba, vopsitor din Bucureşti, condamnat la una lună închisoare pentru acelaş fapt.

Fazacaş Florea, cismar, condamnat la 6 luni închisoare corecţională pentru acelaş fapt.

Ionescu C. Gheorghe, condamnat la o lună închisoare pentru delictul de contravenire la ordin.

Luchian Vasile, din comuna Svorâştea-Dorohoi, student din Bucureşti, condamnat la 6 luni închisoare, pentru participare la organizaţie politică interzisă.

Tase Voicu, din comuna Stelnica Ialomiţa, fierar, condamnat o lună închisoare pentru acelaş fapt.

Popescu Cusin, din oraşul Huşi, student din Bucureşti, condamnat 6 luni închisoare pentru acelaş fapt.

Cristescu Gheorge, din Iaşi, student în Bucureşti, condamnat la 6 luni închisoare pentru acelaş fapt.

Ionescu C. Niculae, din comuna Greci-Ilfov, agricultor, condamnat la o lună închisoare pentru acelaş fapt.

Ştefănescu Gheorghe, din Turnu-Severin, funcţionar comercial din Bucureşti, condamnat la 6 luni închisoare pentru acelaş fapt.

Toma Armanda, din comuna Gura Padini-Romanaţi, şofer în Bucureşti, condamnat la un an închisoare pentru acelaş fapt.

Gheorghiu Dumitru, şofer din Piteşti, condamnat la 6 luni închisoare, pentru acelaş fapt.

Eugeniu Seche, de 17 ani, din Satu-Lung-Braşov, cofetar în Bucureşti, condamnat la 15 zile pentru acelaş fapt.

Ion Ogrinja, din comuna Domneşti Muscel, condamnat la 6 luni închisoare pentru acelaş fapt.

Ion Cristea zis Predache Ion de 25 ani, din comuna Teleşti-Dâmboviţa, muncitor, condamnat la 2 ani închisoare pentru acelaş fapt.

Primul drum prin ţară al CARAVANEI CULTURALE

In executarea programului ei, caravana culturală a plecat din Bucureşti Duminecă, 29 Mai dimineaţa cu destinaţia Giurgiu. Aici a fost întâmpinată de autorităţile locale, care au salutat pe d. Dem. Dimăncescu, directorul general al propagandei naţionale.

După terminarea programului dela Giurgiu, caravana culturală s'a întors la Bucureşti în după amiaza aceleiaşi zile. După ce au defilat pe şoseaua Janu, Arcul de Triumf, şoseaua Kisselef şi Calea Victoriei până în faţa Senatului, maşinile s'au retras la sediu.

In ziua de Luni 30 Mai, la ora prânzului, caravana culturală şi-a făcut intrarea în Buzău iar după amiază la ora 6 a sosit la Ploeşti.

Caravana se compune din nouile automobile cinematografice ale Direcţiei Cinematografice din Oficiul Naţional de Turism, camionul de radiodifuziune achiziţionat de curând de Societatea Română de Radiodifuziune şi trei grupe de câte două vagoane-automobile, aduse din Germania de O. N. T., fiind puse la dispoziţia Străjii Ţării pentru difuzarea filmelor străjereşti şi culturale.

Aceste grupe compun o sală de cinematograf şi expoziţie, unde pot încăpea până la 300 persoane. Sunt prevăzute cu o cameră de proecţie, ecran, megafoane şi difuzoare. Aceste grupe cinematografice vor funcţiona în cadrul expoziţiei străjereşti ce se va deschide la 5 Iunie, difuzând filme O. N. T. străjereşti şi culturale.

Pe tot parcursul străbătut de caravană, publicul a manifestat cel mai viu interes, admirând aceste realizări ale tehnicei moderne destinate campaniei culturale ce se deschide.

Pedeapsa cu moartea a fost introdusă pe timp de un an

Consiliul de miniştri în şedinţa sa din 24 Mai 1938 a examinat raportul dlui preşedinte al Consiliului de miniştri, al ministrului apărării naţionale şi al justiţiei, care sună astfel:

Domilor miniştri,

In ultimul timp s'a putut constata răspândirea în public a numeroase scrisori de ameninţare cu moartea, adresate membrilor tribunalelor militare şi funcţionarilor însărcinaţi cu apărarea ordinei în ţară.

Aceste manifestaţiuni atât de dese trădează o stare de spirit periculoasă.

Desigur ea nu atinge masa cea mare a populaţiei, care este bucuroasă a-şi putea desvolta în linişte şi ordine munca productivă.

Dar chiar restrânse la un grup limitat de agitatori, aceste semne nu rămân mai puţin îngrijorătoare.

Experienţa din trecut, numeroasele cazuri de ameninţări, urmate de atentate şi asasinate, ne lasă convingerea că există spirite desechilibrate care pot trece la fapte.

Pentru sancţionarea unor asemenea crime, Constituţiunea prevede introducerea pedepsei cu moartea.

Consiliul de miniştri este în drept să aprecieze oportunitatea (lipsa) de a decide aplicarea acestei sancţiuni capitale.

Fireşte că intoducerea unei astfel de pedepse poate avea – şi e bine să aibă – şi un efect preventiv, împiedecând pe agitatori dela fapte necugetate.

Potrivit principiilor de drept, pedeapsa cu moartea se aplică la crime viitoare şi anume la acele ce se vor comite după publicarea în „Monitorul Oficial« al jurnalului Consiliului de miniştri.

Fie că ar avea de rezultat preîntâmpinarea atentatelor şi asasinatelor fie că ar avea să sancţioneze pe acele viitoare, socotim cu toată conştiinţa răspunderii ce avem, necesar de a cere Consiliului de miniştri, aplicarea dispoziţiunilor constituţionale în această materie, pe termen de un an.

In acest scop propunem alăturatul jurnal, pe care vă rugăm să binevoiţi a-l aproba şi semna.

In urma raportului de mai sus, Consiliul de miniştri a adus următoarea deciziune:

Art. 1. — Pentru crimele prevăzute în aliniatul 2 din articolul 15 din Constituţie şi anume: atentate contra Suveranului, membrilor Familiei Regale, şefii statelor străine şi demnitarilor statului, din mobile în legătură cu exerciţiul funcţiunilor ce le sunt încredinţate, precum şi în cazurile de tâlhărie cu omor şi asasinat politic, *se introduce pedeapsa cu moartea*.

Art. 2. — Dispoziţiunile prezentului Jurnal sunt valabile pe termen de un an cu începere dela data publicării lui în »Monitorul Oficial«.

Noutăţi — Ştirile săptămânii

LIBERTATEA a avut bucuria de a vedea că cetitorii ei, ani de zile, au ţinut la omenia lor. Aceasta au dovedit-o plătind foaia. Este o cinste care ridică pe cetitori, dând dovadă prin aceasta că înţeleg a nu ceti foaia gratuit.

In timpul din urmă am observat însă că unii dintre cetitori nu se ţin de plată. Socotim că unii dintre ei nu au primit foaia, fie că s'a pierdut ori a fost oprită şi nu din vina lor nu au putut plăti. In acest caz să se îndrepte cu întrebare la poştă, căci de aici foaia o trimitem regulat. Aceia cari o capătă dorim din toată inima, să rămână în cinstea cea cunoscută de noi de ani de zile şi să ne trimită cât mai neîntârziat plata abonamentului.

Dl Corneliu Z. Codreanu a făcut recurs împotriva osândirii d-sale de către Tribunalul militar al Corpului II Armată. Inalta Curte de justiţie militară va judeca recursul în zilele acestea. In numărul viitor vom scrie mai pe larg cum s'au desfăşurat desbaterile recursului.

A încetat din viaţă, la Sibiu, d-na văd. Aurelia Goga mama regretatului poet Octavian Goga. Adormita în Domnul a fost soţia preotului Goga din Răşinarii Sibiului şi moare în vârstă de 82 de ani.

Alegerile din Cehoslovacia au dovedit o mare biruinţă a dreptei. Partidele: social-democrat, comunist şi frontul popular au pierdut un număr însemnat de voturi. A câştigat în schimb partidul naţional socialist al sudeţilor germani, cărora li s'au alăturat şi democraţii germani, potrivnici până aci lui Hitler. Aceştia au fost în număr foarte mare. Toate ziarele streine se ocupă pe larg cu alegerile din Cehoslovacia. Chiar şi ziarele cari sprijinesc politica de stânga, sfârşesc prin a recunoaşte că dreapta a cules în Cehoslovacia o mare biruinţă. Ne bucură veştile acestea.

Congresul bisericii catolice (congresul euharistic) s'a ţinut în săptămâna trecută la Budapesta. Au luat parte reprezentanţii tuturor cultelor bisericeşti şi trimişii bisericei catolice din întreaga lume.

La acest congres a fost invitată şi biserica soră greco-catolică dela noi, care a răspuns că nu poate lua parte la acest congres. Cauza stă în faptul, că Ungurii s'au folosit de acest prilej, ca să facă propagandă revizionistă.

O armată de 8 milioane chineză va intra în curând în foc împotriva japonezilor. Armata aceasta are de gând să izgonească pe japonezi de pe pământul Chinei.

Armatele naţionaliste din Spania au spart frontul dela Teruel. In urma acestui fapt armatele republicane au început să se retragă. Aeroplanele bombardează, zi şi noapte, oraşul Valencia.

Ziarele italiene cred a şti, că prin ruperea frontului dela Teruel, sfârşitul războiului din Spania se apropie. Să ajute Dumnezeu!

Un oaspe ales ne vizitează ţara. Este generalul Valle ministrul aerului italian. Dsa soseşte în Bucureşti în ziua de Duminecă 5 Iunie şi va rămânea în ţară până în ziua de 9 Iunie. Serbări mari se vor da în cinstea distinsului oaspe, care în 8 Iunie va lua parte la sărbătorirea Restauraţiei, ziua în care M. Sa Regele a intrat în ţară.

Linişte deplină domneşte în Cehoslovacia. Trupele cehoslovace, care se aflau la graniţa dinspre Austria, 'au fost retrase. Soldaţii şi tunurile au fost îndepărtate de graniţă. Guvernul cehoslovac a declarat că este gata să întindă o mână prietenească germanilor sudeţi, dându-le cele mai largi înlesniri, pentru a se ajunge la o înţelegere.

Bun de imprimat

Tipografia Astra Ardeleană S. A. R. Cluj, Calea Moţilor 59.